

Прихненко Максим Іванович

Трансформація ролі Європейського Союзу в зовнішньополітичній стратегії Великої Британії (2021–2025): безпековий аспект

УДК 327(410:4)»20»

DOI <https://doi.org/10.24195/2414-9616.2025-6.21>

Стаття поширюється на умовах ліцензії CC BY 4.0

Прихненко Максим Іванович
кандидат політичних наук,
старший викладач кафедри
міжнародних відносин і зовнішньої
політики
Донецького національного університету
імені Василя Стуса
вул. 600-річчя, 21, Вінниця, Україна
ORCID: 0000-0002-5228-6253

Дослідження присвячене еволюції зовнішньополітичної стратегії Великої Британії щодо Європейського Союзу в безпековому контексті після Brexit. Протягом тривалого періоду вважалося, що після виходу Сполученого Королівства зі складу ЄС значний потенціал для розбудови оборонної та безпекової взаємодії ігнорувався, і лише з приходом до влади нового уряду лейбористів цей процес отримав поштовх до відновлення. У світлі повномасштабного вторгнення росії в Україну, питання формалізації відносин між Британією та ЄС набуло критичного значення для європейської архітектури безпеки. Аналіз трансформації від концепції «Global Britain» до парадигми «NATO First» та «Europe First» дозволяє зрозуміти нову роль Лондона як лідера на континенті та партнера Брюсселя.

Метою дослідження є аналіз ролі Європейського Союзу у безпековій стратегії Великої Британії на сучасному етапі.

Концептуально, дослідження базується на перетині теорій неореалізму та ліберального інституціоналізму, що дозволяє пояснити поєднання прагнення до суверенітету з необхідністю колективної оборони.

В дослідження було використано системний підхід, порівняльний аналіз та Case Study. Доведено, що сучасна стратегія Лондона базується на «прагматичному поверненні» в Європу за збереження домінуючої ролі НАТО. Співпраця з ЄС визнається необхідною для протидії гібридним загрозам та підтримки України, проте формат взаємодії залишається вибірковим. Визначено, що війна в Україні стала каталізатором цього зближення, проте економічний протекціонізм (кейс фонду SAFE) та питання суверенітету залишаються точками напруги. Особливу увагу приділено взаємодії між Великою Британією, Польщею, державами Балтії та Україною, що зміщує фокус британської активності на Східний фланг. Для України цей процес відкриває можливості для поглиблення тристоронньої співпраці «Київ-Брюссель-Лондон», що є важливим елементом зміцнення національної безпеки в умовах тривалої російської агресії.

Ключові слова: безпека в Європі, безпекова стратегія, Глобальна Британія, ЄС, НАТО.

Вступ. В Policy Brief European Policy Center від 30 жовтня 2017 року зазначається, що для тісної співпраці між Великою Британією та Європейським Союзом у сфері зовнішньої та безпекової політики після Brexit досі зберігаються вагомні підстави. На думку експертів, Британія, все ж втратила політичну вагу на міжнародній арені, але залишається значимим світовим гравцем. Вона є одним із п'яти постійних членів Ради Безпеки ООН, членом НАТО, G7 та G20, має шосту за величиною економіку світу, має значний дипломатичний та військовий вплив і є однією з небагатьох розвинених держав, які зберегли зобов'язання щодо збереження GNI Commitment на рівні 0,7% ВВП [3].

На думку експертів, майбутній формат взаємодії Великої Британії та Європейського Союзу у сферах зовнішньої політики та безпеки визначатиметься трьома принциповими чинниками. Це залежить від стратегічного самовизначення Лондона на світовій арені: чи обере держава шлях повної автономності, чи діятиме як ключовий союзник Євросоюзу, або ж зосередиться на ролі молодшого партнера США в межах трансатлантичного співробітництва.

По-друге, вагомим фактором розглядалася внутрішня трансформація самого ЄС. Ключовим питанням у 2017 році стосувалося спроможності

Союзу виробити єдину та дієву стратегію безпеки після виходу Британії. Експерти наголошували, що попри заклики європейських лідерів до консолідації, значні суперечності між ключовими гравцями, зокрема Францією та Німеччиною, свідчили про те, що реальний прогрес у цій чутливій сфері залишається складним завданням.

По-третє, успіх майбутнього партнерства нерозривно пов'язували із тим, наскільки мирним і конструктивним буде остаточне врегулювання процесу Brexit. Формат «розлучення» безпосередньо розглядався як ключовий фактор через його вплив на довіру між сторонами в цілому, та готовність до тісної координації зусиль в питаннях міжнародної взаємодії [3].

Тривалий час, існувала думка, що з моменту виходу Великої Британії з Європейського Союзу численні можливості для встановлення взаємовигідних відносин у сфері оборони та безпеки залишалися незадіяними, аж поки нещодавно вони не були відновлені новою адміністрацією лейбористів. Партнерство у сфері безпеки та оборони, укладене в травні 2025 року, стало позитивним доповненням до угод, що пов'язують Велику Британію та ЄС у більш тісні відносини, і являє собою нову важливу структуру для співпраці [2].

Супровідний політичний діалог, а також шляхи для нового промислового й технологічного співробітництва є багатообіцяючими, проте все ще спостерігається брак амбіцій у реалізації активності на цих напрямках [2].

Ці дискусії породжують потребу в аналізі місця Європейського Союзу в зовнішньополітичній стратегії сьогодні. Ця ж потреба є актуальною й з точки зору розбудови зовнішньополітичного курсу України, в контексті взаємовідносин в трикутнику «Київ-Брюссель-Лондон».

Мета та завдання. Метою дослідження є аналіз ролі Європейського Союзу у безпековій стратегії Великої Британії на сучасному етапі.

Завдання дослідження:

- проаналізувати еволюцію концептуальних засад зовнішньої політики Лондона щодо взаємодії із ЄС після BREXIT;
- проаналізувати особливості практичної взаємодії між Великою Британією та Європейським Союзом після BREXIT;
- дослідити вплив повномасштабного російського вторгнення в Україну на особливості взаємовідносин між Лондоном та Брюсселем.

Методи дослідження. Концептуально, дослідження базується на перетині теорій неореалізму та ліберального інституціоналізму, що дозволяє пояснити поєднання прагнення до суверенітету з необхідністю колективної оборони.

Системний підхід застосований для аналізу трансформації зовнішньополітичної стратегії Великої Британії як цілісної системи, що адаптується до змін у глобальному та регіональному безпековому середовищі.

Порівняльний аналіз використаний для зіставлення ключових стратегічних документів Лондона, що дозволяє прослідкувати еволюцію концептуального обрамлення політики.

Case Study застосований для аналізу конкретних прикладів взаємодії між Великою Британією та Європейським Союзом в тому числі після початку повномасштабного російського вторгнення в Україну.

Результати. Центральним парадоксом BREXIT була відсутність безпекового компонента в Угоді про торгівлю та співробітництво 2020 року. Попри те, що Велика Британія була ключовим оборонним гравцем у Європі, уряд Бориса Джонсона пішов на розрив формальних зв'язків у цій сфері. Це не було випадковістю чи помилкою переговорів. Для Джонсона BREXIT мав стати символом відновлення суверенітету та інструментом об'єднання Консервативної партії. Будь-яка формальна прив'язка до структур ЄС сприймалася як політичний ризик, що міг підірвати довіру євроскептичного електорату.

З іншого боку, Європейський Союз також підпорядкував безпекові інтереси логіці політичного виживання. Після референдуму 2016 року Брюс-

сель опинився перед загрозою екзистенційної кризи. Оборонна співпраця була використана як «клей» для 27 держав-членів. Створення PESCO та посилення європейської автономії мали на меті показати, що проєкт ЄС продовжується і стає міцнішим без Британії.

Важливо зауважити, що навіть повномасштабне вторгнення росії в Україну у 2022 році, яке стало безпрецедентним викликом для європейської безпеки, не призвело до негайного створення формального альянсу між Лондоном та Брюсселем.

За таких умов, ключовим є аналіз стратегічних документів держави, що дозволить «неупереджено» проаналізувати підходи Лондона до взаємодії із структурами ЄС. В межах чинного дослідження акцент робиться на таких документах:

- The Integrated Review of Security, Defence, Development and Foreign Policy-2021 «Global Britain in a competitive age» [7] (наділі – GB-2021), яким фіксується парадигма «глобальної Британії» як ключового нарративу позиціонування себе на міжнародній арені;
- Integrated Review Refresh-2023 «Responding to a more contested and volatile world» [4] (надалі – IRR-2023), де системно осмислюється бачення Лондоном ситуації в світі, в тому числі, під впливом повномасштабного російського вторгнення в Україну;
- Strategic Defence Review-2025 «Making Britain Safer: secure at home, strong abroad» [6] (надалі – SDR-2025), що фіксує ключові пріоритети Сполученого Королівства в поточний момент.

GB-2021 свідчить про те, що після виходу з Європейського Союзу Велика Британія переосмислила формат своєї взаємодії з ЄС, перейшовши від інституційної інтеграції до співпраці як «незалежний партнер» у сферах, де інтереси обох сторін збігаються. Велика Британія прагне будувати «конструктивні та продуктивні відносини» з ЄС, засновані на взаємній повазі до суверенітету та свободі Британії діяти інакше в економічній та політичній сферах, якщо це відповідає її інтересам. «Ми знайшли новий шлях співпраці з нашими європейськими сусідами, заснований на суверенній рівності та спільних інтересах...» – зазначено в документі [7, с. 6]

При цьому, НАТО визначений у якості фундаменту колективної безпеки, де Британія підтримує тіснішу практичну співпрацю між НАТО та ЄС для протидії спільним загрозам, зокрема з боку росії. Держави ЄС залишаються життєво важливими партнерами для захисту спільних цінностей, протидії загрозам та розбудови стійкості в сусідніх регіонах: «НАТО є основою колективної безпеки в Євроатлантичному регіоні... Ми будемо працювати з ЄС там, де це можливо, у сферах спільного інтересу, наприклад, у питаннях мобільності військ» [7, с. 71]. При цьому держава декларує, що пла-

нує залишатися залишатиметься провідним європейським союзником у НАТО, роблячи найбільший внесок у безпеку Європи серед усіх європейських держав [7, с. 60].

GB-2021 проводить межу між НАТО та ЄС. Бо, документ демонструє перехід від спільної політики оборони та безпеки разом із ЄС до вибіркового партнерства, де Лондон є самостійним лідером, який координує свої дії з Брюсселем лише тоді, коли це підсилює власну зовнішньополітичну та безпекову стратегію: «Ми будемо шукати конструктивні та прогресивні відносини з Європейським Союзом, засновані на взаємній повазі та визнанні того, що ми є незалежною державою... ЄС та його держави-члени будуть залишатися критично важливими партнерами для Великої Британії... Ми продовжуватимемо співпрацювати з ЄС у питаннях зовнішньої політики та безпеки, де це відповідає нашим інтересам, включно з координацією санкцій та відповідями на спільні виклики у нашому сусідстві.» [7, с. 61].

IRR-2023, на тлі повномасштабного російського вторгнення в Україну, наголошує на необхідності поглиблення зв'язків із ЄС для досягнення своїх стратегічних цілей, відходячи від риторики дистанціювання. Документ фіксує, що держава прагне до нового етапу у відносинах з Європейським Союзом та розвитку інноваційних способів співпраці у сферах спільного інтересу [4, с. 23].

Війна ж в Україні стає каталізатором для підсилення безпрецедентної координації між Лондоном та Брюсселем, особливо у сфері санкцій та військової підтримки, як це зазначено в документі [4, с. 23].

Документ підтверджує конкретні кроки Британії щодо інтеграції в окремі оборонні ініціативи ЄС, що не визначалося к пріоритет перші роки після Brexit: «Ми приєднуємося до проєкту PESCO з військової мобільності, що покращить нашу здатність швидко переміщувати війська та обладнання по всій Європі.» [4, с. 24].

Зовнішня політика Британії щодо ЄС тепер включає глибоку інтеграцію в питаннях енергетичної незалежності від росії, де держава прагне працювати з ЄС над зміцненням енергетичної безпеки Європи, зокрема через нову Робочу групу з енергетичної безпеки між Британією та ЄС.» [4, с. 23].

Велика Британія розглядає нові формати, такі як Європейська політична спільнота, як важливий майданчик для діалогу, який виходить за межі суто структур ЄС, але включає їх, для вирішення безпекових проблем: «Ми відіграємо провідну роль у новій Європейській політичній спільноті, яка надає важливу платформу для лідерів по всій Європі для вирішення спільних проблем безпеки.» [4, с. 24].

Аналіз SDR-2025 демонструє фундаментальне переосмислення відносин Великої Британії з Європою. Після років пошуку ідентичності поза межами Європейського Союзу, Лондон офіційно проголо-

сив повернення до активного лідерства на континенті, визнаючи, що безпека Британії нерозривно пов'язана з безпекою її європейських сусідів. Центральною темою огляду стала концепція «НАТО передусім» (NATO First), яка водночас передбачає глибоку інтеграцію з європейськими інституціями та державами. Документ проголошує перехід до тіснішої інтеграції в європейську безпекову архітектуру та прагнення Лондона до ролі лідера на континенті. На відміну від попередніх років, SDR 2025 ставить європейський театр безпеки в центр оборонної стратегії Британії: «Цей Огляд знаменує зміну пріоритетів. Ми ставимо безпеку Європи на перше місце, визнаючи, що стабільність нашого власного континенту є фундаментом нашої національної безпеки.» [6, с. 12].

Документ підкреслює намір Британії «перезавантажити» відносини з Європейським Союзом, шукаючи нові пакти у сфері безпеки. Декларується, що держава прагне «до амбітного нового Пакту про безпеку між Британією та ЄС, який дозволить тісніше співпрацювати над спільними загрозами, від кібератак до нелегальної міграції та енергетичної безпеки.» [6, с. 28].

Британія позиціонує себе як головну європейську силу в НАТО, що бере на себе відповідальність за безпеку регіону на тлі глобальних викликів. [6, с. 36].

Документ наголошує на важливості спільних європейських оборонних закупівель та розробок, щоб уникнути фрагментації: «Ми більше не можемо дозволити собі розробляти оборонні системи в ізоляції. Британія буде поглиблювати промислову співпрацю з європейськими партнерами, щоб забезпечити масштаб та сумісність наших збройних сил.» [6, с. 44].

Співпраця з ЄС та європейськими союзниками розглядається як критична для довгострокового стримування росії [6, с. 15], а безпека Британії починається на кордонах Європи. Нове бачення є переходом від невизначеності post-Brexit до стратегії «європейського лідерства», де співпраця з ЄС та НАТО стає головним організаційним принципом держави.

19 травня 2025 року між Британією та ЄС було підписано «Security And Defence Partnership Between The European Union And The United Kingdom Of Great Britain And Northern Ireland» [9]. Ministry of Defence Сполученого Королівства стосовно цієї події зазначили таке [9]: «Сьогодні ми домовилися про Партнерство між Великою Британією та ЄС у сфері безпеки та оборони, яке заповнює цю прогалину в наших відносинах, створюючи міцну основу для зміцнення нашого діалогу та співпраці. Це Партнерство відображає нашу спільну географію, історію, інтереси та цінності, а також той факт, що Велика Британія та ЄС є важливими міжнародними гравцями з потужними оборонними та безпе-

ковими можливостями та досвідом. Завдяки цьому новому Партнерству ми забезпечимо, щоб інтереси британського народу й надалі були представлені на найвищому рівні на всьому нашому континенті завдяки посиленій регулярній взаємодії з лідерами ЄС».

На думку британської сторони, партнерство дозволить покращити співпрацю з ЄС щодо основних спільних викликів європейській безпеці, наприклад, шляхом посилення підтримки України у спільній роботі боротьби з незаконним тіншовим флотом росії та посилення співпраці щодо санкцій, щоб максимізувати економічний тиск на військову машину путіна. Це сприятиме тіснішій співпраці в широкому спектрі сфер, починаючи від морської безпеки, космічної безпеки, боротьби з гібридними загрозами та підвищення стійкості критичної інфраструктури до нелегальної міграції, глобальної охорони здоров'я та незаконного фінансування [9].

В свою чергу, Верховний представник ЄС із закордонних справ та політики безпеки Кая Каллас заявила: «Угода про нове партнерство між ЄС та Великою Британією у сфері безпеки та оборони демонструє нашу спільну відповідальність за безпеку в Європі та за її межами. Завдяки цьому ми забезпечимо безпеку наших громадян у найближчі роки. Ми рішуче налаштовані розширити нашу співпрацю у дедалі небезпечнішому та ворожішому глобальному середовищі, чи то у боротьбі з кібербезпекою та гібридними загрозами, чи то у посиленні співпраці між нашими оборонними галузями промисловості. ЄС та Велика Британія чітко мають спільні погляди на багатьох рівнях. Ми обидва розглядаємо безпеку України як нашу безпеку та прийняли однакові фундаментальні рішення щодо підтримки країни у боротьбі з агресією Росії. Сьогодні наше послання просте: ми обидва прагнемо працювати разом заради нашої колективної безпеки, тому що ми всі сильніші, коли це робимо» [5].

Підписаний документ, забезпечує структуровану, перспективну основу для діалогу та співпраці між ЄС та Великою Британією у сферах безпеки та оборони, таких як: миробудівництво; врегулювання криз у сфері цивільних та військових питань у рамках Спільної політики безпеки та оборони; морська безпека; космічна безпека; кіберпроблеми та новітні революційні технології; протидія гібридним загрозам та стійкість критичної інфраструктури; боротьба з маніпуляціями; протидія тероризму та запобігання/протидія насильницькому екстремізму; взаємозв'язок між кліматом та безпекою; зовнішні аспекти економічної безпеки та нелегальної міграції.

Партнерство відображає спільну рішучість зміцнити європейську безпеку у світлі зміни глобальної динаміки сил. Оскільки Велика Британія стає дедалі важливішим партнером для європейської оборони

і навпаки, ЄС продовжує відігравати ключову роль в забезпеченні британської безпеки.

На практиці ж, вже спостерігається ряд складностей, що пов'язаний із практичним втіленням даної концепції. В межах безпекових перемовин держава намагалася забезпечити британським фірмам доступ до SAFE (Security Action for Europe) – програми фінансової допомоги на суму 150 мільярдів євро, спрямованої на покращення оборонного потенціалу на всьому континенті. Однак переговори виявилися складнішими, ніж очікувалося. Початкові внески, що мав зробити Лондон були визнані як надмірні, а пропозиція щодо моделі співпраці «pay-as-you-go» ні до чого не призвела. Невдалі переговори 28 листопада 2025 року щодо цієї тематики, де-факто, обмежили участь британських фірм у цьому проєкті [1].

При цьому, стратегічні документи Лондона 2025 року чітко визначають пріоритетність НАТО в основі оборонного планування. Велика Британія надає значну частину своїх Збройних сил НАТО. Міністерство оборони держави зазначало, що британські збройні сили є основним компонентом стримування НАТО та його оперативної діяльності і що Велика Британія як і раніше пишається тим, що робить свій внесок у кожен операцію та місію НАТО. Важливим аспектом є й те, що держава акцентує увагу на тому, що вона є єдиним європейським союзником, який заявив про свої ядерні сили як елемент інструменту стримування для Альянсу [8, с. 12].

SDR-2025 розглядає НАТО як глобальний стандарт безпекових норм. У документі підкреслюється, що співпраця в межах Альянсу допомагає синхронізувати дії з партнерами в інших регіонах, наприклад, в Індо-Тихоокеанському, через мережу глобальних партнерств НАТО: «Зміцнюючи НАТО, ми також зміцнюємо глобальну мережу демократій, здатних протистояти авторитарним викликам у всьому світі» [6, с. 52].

У контексті переосмислення британської стратегії, особливої ваги набуває взаємодія на «Східних кордонах ЄС». В SDR-2025 Східна Європа та Балтійський регіон остаточно трансформувалися з «периферії інтересів» у центральний пріоритет національної безпеки Сполученого Королівства. Проголошуючи принцип «Європа насамперед», Лондон виокремлює Україну, Польщу та Балтійські держави як ключових союзників, що формують передову лінію стримування російської агресії: «Безпека України – це наша безпека. Ми продовжуватимемо підтримувати Україну стільки, скільки буде потрібно, щоб забезпечити її перемогу та довгостроковий мир» [6, с. 15]. Україна стає джерелом бойових інновацій для британської армії. Досвід українських військових у використанні дронів та РЕБ інтегрується в британські програми переозброєння.

Стратегічний хаб та індустріальний союзник Польща в SDR-2025 постає як найважливіший оборонний партнер Британії в Європі. Співпраця з Варшавою виходить за межі простої логістики, переходячи в площину спільних розробок: «Ми поглиблюємо наші стратегічні зв'язки з Польщею, нашою ключовою опорою на Східному фланзі, через спільні оборонні проєкти та безпрецедентну військову координацію» [6, С.38].

Документ також містить бачення стримування російської агресії по відношенню до Естонії, Латвії та Литви: «Наше лідерство в країнах Балтії є свідченням нашої відданості колективній обороні. Ми забезпечимо таку присутність і готовність наших сил, яка зробить будь-яку спробу агресії неможливою» [6, с. 22]. Лондон планує посилити захист критичної підводної інфраструктури в Балтійському морі, що є життєво важливим для енергетичної безпеки регіону.

Велика Британія вбачає себе не просто партнером, а лідером, який пов'язує ці держави в єдину мережу стійкості. Співпраця з Україною, Польщею та країнами Балтії створює «трикутник сили», який заповнює прогалини в європейській безпековій архітектурі. Таким чином, Східна Європа для Британії у 2025 році це серце європейської оборони, де вирішується майбутнє всього демократичного світу.

Висновки. Аналіз сучасної зовнішньополітичної стратегії Великої Британії свідчить про глибoku та неоднозначну трансформацію ролі Європейського Союзу в безпековому контексті Лондона. Якщо перші роки після Brexit (період стратегії «Global Britain» 2021 року) характеризувалися свідомим дистанціюванням від інституційних структур Брюсселя на користь суверенної автономії та пріоритетності НАТО, то події 2022 – 2025 років змусили британський істеблішмент до «прагматичного повернення» в Європу.

Головним підсумком цього процесу стало визнання того, що безпека Британії нерозривно пов'язана зі стабільністю континенту, що зафіксовано в концепції «Європа насамперед» (SDR-2025). Підписання «Партнерства з безпеки та оборони» у травні 2025 року та активна участь у проєктах PESCO і Європейській політичній спільноті демонструють відхід від ізоляціонізму. Однак це зближення не є беззмарним. Дослідження виявило значний розрив між політичними деклараціями та практичною реалізацією: провал перемовин щодо доступу британських компаній до фонду SAFE у листопаді 2025 року підкреслює, що економічні суперечності та статус «третьої країни» залишаються серйозним бар'єром для повноцінної інтеграції в оборонно-промисловий комплекс ЄС.

Окремим важливим вектором є зміщення фокусу Британії на Східний фланг Європи. Формування «трикутника сили» у складі України, Польщі та країн Балтії дозволяє Лондону реалізувати свої

амбіції лідера, що заповнює прогалини в загальноєвропейській архітектурі безпеки. Водночас це створює певну конкуренцію моделей: Британія продовжує наполягати на домінуванні НАТО як єдиного стандарту, тоді як ЄС паралельно розбудовує власну стратегічну автономію.

Таким чином, сучасне місце ЄС у стратегії Лондона можна визначити як «необхідне, але проблемне партнерство». Попри успішне перезавантаження політичного діалогу за часів адміністрації лейбористів, відносини залишаються заручником складної внутрішньої політики обох сторін та ідеологічних розбіжностей щодо меж суверенітету. Для України цей контекст відкриває можливості для тристоронньої співпраці, проте вимагає врахування того, що Лондон і Брюссель все ще перебувають у пошуку балансу між колективною обороною та конкуренцією за вплив у Європі.

ЛІТЕРАТУРА:

1. B. Martill. The UK will not join the EU's new defence fund. Can the UK–EU security reset still succeed? // Chatman House. URL: <https://www.chathamhouse.org/2025/12/uk-will-not-join-eus-new-defence-fund-can-uk-eu-security-reset-still-succeed> (дата звернення: 11.10.2025)
2. Brexit made businesses abandon the UK. Trump's hefty EU tariffs could bring them back. URL: <https://www.nbcnewyork.com/news/business/money-report/brexit-made-businesses-abandon-the-uk-trumps-hefty-eu-tariffs-could-bring-them-back/6342187/> (дата звернення: 11.10.2025)
3. F. Cameron. After Brexit: Prospects for UK-EU cooperation on foreign and security policy // European Policy Center. 30 October 2017. URL: https://d1xp398qalq39s.cloudfront.net/content/PDF/2017/After_Brexit.pdf (дата звернення: 13.11.2025)
4. Integrated Review Refresh 2023: “Responding to a more contested and volatile world”. URL: https://assets.publishing.service.gov.uk/media/641d72f45155a2000c6ad5d5/11857435_NS_IR_Refresh_2023_Supply_All-Pages_Revision_7_WEB_PDF.pdf (дата звернення: 13.11.2025)
5. Security and Defence: EU and UK conclude a Security and Defence Partnership // The Diplomatic Service of European Union. URL: https://www.eeas.europa.eu/eeas/security-and-defence-eu-and-uk-conclude-security-and-defence-partnership_en (дата звернення: 13.11.2025)
6. Strategic Defence Review: “Making Britain Safer: secure at home, strong abroad”-2025. URL: https://assets.publishing.service.gov.uk/media/683d89f181deb72cce2680a5/The_Strategic_Defence_Review_2025_-_Making_Britain_Safer_-_secure_at_home_strong_abroad.pdf (дата звернення: 11.10.2025)
7. The Integrated Review of Security, Defence, Development and Foreign Policy: “Global Britain in a competitive age”-2021. URL: https://assets.publishing.service.gov.uk/media/60644e4bd3bf7f0c91eababd/Global_Britain_in_a_competitive_age.pdf

ain_in_a_Competitive_Age-the_Integrated_Review_of_Security_Defence_Development_and_Foreign_Policy.pdf (дата звернення: 11.10.2025)

8. The UK Contribution to European Security. Sixth report of session 2024-26 from 19 November 2025. URL: <https://committees.parliament.uk/publications/50252/documents/271547/default/> (дата звернення: 13.11.2025)

9. UK-EU security and defence partnership from 19 May 2025. URL: <https://www.gov.uk/government/publications/uk-eu-security-and-defence-partnership> (дата звернення: 11.10.2025)

REFERENCES:

1. B. Martill. The UK will not join the EU's new defence fund. Can the UK-EU security reset still succeed? // Chatman House. URL: <https://www.chatham-house.org/2025/12/uk-will-not-join-eus-new-defence-fund-can-uk-eu-security-reset-still-succeed> (date of access: 11.10.2025)

2. Brexit made businesses abandon the UK. Trump's hefty EU tariffs could bring them back. URL: <https://www.nbcnewyork.com/news/business/money-report/brexit-made-businesses-abandon-the-uk-trumps-hefty-eu-tariffs-could-bring-them-back/6342187/> (date of access: 11.10.2025)

3. F. Cameron. After Brexit: Prospects for UK-EU cooperation on foreign and security policy // European Policy Center. 30 October 2017. URL: https://d1xp398qalq39s.cloudfront.net/content/PDF/2017/After_Brexit.pdf (date of access: 13.11.2025)

4. Integrated Review Refresh 2023: "Responding to a more contested and volatile world". URL: <https://assets>.

publishing.service.gov.uk/media/641d72f45155a2000c6ad5d5/11857435_NS_IR_Refresh_2023_Supply_All_Pages_Revision_7_WEB_PDF.pdf (date of access: 13.11.2025)

5. Security and Defence: EU and UK conclude a Security and Defence Partnership // The Diplomatic Service of European Union. URL: https://www.eeas.europa.eu/eeas/security-and-defence-eu-and-uk-conclude-security-and-defence-partnership_en (date of access: 13.11.2025)

6. Strategic Defence Review: "Making Britain Safer: secure at home, strong abroad"-2025. URL: https://assets.publishing.service.gov.uk/media/683d89f181deb72cce2680a5/The_Strategic_Defence_Review_2025_-_Making_Britain_Safer_-_secure_at_home_strong_abroad.pdf (date of access: 11.10.2025)

7. The Integrated Review of Security, Defence, Development and Foreign Policy: "Global Britain in a competitive age"-2021. URL: https://assets.publishing.service.gov.uk/media/60644e4bd3bf7f0c91eababd/Global_Britain_in_a_Competitive_Age-the_Integrated_Review_of_Security_Defence_Development_and_Foreign_Policy.pdf (date of access: 11.10.2025)

8. The UK Contribution to European Security. Sixth report of session 2024-26 from 19 November 2025. URL: <https://committees.parliament.uk/publications/50252/documents/271547/default/> (date of access: 13.11.2025)

9. UK-EU security and defence partnership from 19 May 2025. URL: <https://www.gov.uk/government/publications/uk-eu-security-and-defence-partnership> (date of access: 11.10.2025)

Transformation of the European Union's role in the United Kingdom's foreign policy strategy (2021–2025): security dimension

Prykhnenko Maksym Ivanovych

PhD in Political Sciences,
Senior Lecturer at the Department
of International Relations and Foreign
Policy
Vasyl' Stus Donetsk National University
600-richchia str., 21, Vinnytsia, Ukraine
ORCID: 0000-0002-5228-6253

The study is devoted to the evolution of the United Kingdom's foreign policy strategy toward the European Union in the post-Brexit security context. For a long period of time, it was widely believed that following the UK's departure from the EU, significant opportunities for mutually beneficial defense and security cooperation remained untapped. It was only recently, with the arrival of the new Labour administration, that this process received a renewed impetus for recovery. In light of Russia's full-scale invasion of Ukraine, the formalization of relations between Britain and the EU has become critical for the European security architecture. Analyzing the transformation from the "Global Britain" concept to the "NATO First" and "Europe First" paradigms provides an understanding of London's new role as a continental leader and a partner to Brussels.

The purpose of the study is to analyze the role of the European Union in the UK's security strategy at the current stage.

Conceptually, the research is based on the intersection of neorealism and liberal institutionalism, which allows for explaining the combination of the drive for sovereignty with the necessity of collective defense.

The study utilizes a systematic approach, comparative analysis, and case studies.

It is argued that London's contemporary strategy is based on a "pragmatic return" to Europe while maintaining the dominant role of NATO. Cooperation with the EU is recognized as essential for countering hybrid threats and supporting Ukraine, although the format of interaction remains selective.

The study identifies that the war in Ukraine served as a catalyst for this rapprochement; however, economic protectionism (as seen in the SAFE fund case) and sovereignty concerns remain points of tension. Attention is paid to the interaction between the United Kingdom, Poland, the Baltic States, and Ukraine, which shifts the focus of British activity to the Eastern Flank. For Ukraine, this process opens opportunities for deepening trilateral cooperation within the "Kyiv-Brussels-London" triangle, serving as a vital element in strengthening national security amidst prolonged Russian aggression.

Key words: European security, security strategy, Global Britain, EU, NATO.

Дата першого надходження рукопису до видання: 18.11.2025

Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 12.12.2025

Дата публікації: 30.12.2025